

Locatie in beeld.

Pedagogisch werkplan
van onze locatie
buitenschoolse opvang (bso)
2026

Inhoud:

Vestiging in beeld.

Inleiding.

- Pedagogisch Kompas in het kort

Nuttige informatie: van dagindeling tot basisgroepen.

- Eigenheid van onze locatie
- Onze locatie
- Basisgroepen
- Beroepskrachten in opleiding, stagiairs
- Anders gekwalificeerde beroepskrachten

Opvoeden doen we samen.

Met ouders

- Kennismaken en wennen
- De mentor
- Elkaar informeren
- Samenwerken voor de ontwikkeling van kinderen

Door groepsmanagement

- Gedifferentieerd werken
- Teamwerk
- Samen kinderen volgen
- Naar een volgende groep
- Signaleren van bijzonderheden
- Pedagogisch beleid en praktijk evalueren en borgen
- Pedagogische kwaliteit – onze focus voor het komende jaar

Met andere organisaties

- Samenwerken met het onderwijs
- Samenwerken met andere organisaties

In een rijke uitdagende omgeving.

- Verschillende soorten bso's
- Indeling van de ruimte
- Inrichting van de hoeken en plekken
- Geordend materiaal
- Buitenruimte
- Duidelijkheid voor ieder kind

Met ruimte voor initiatief.

- Vrij spel en uitnodigende activiteiten

- Eten en drinken
- De overgang van school naar bso

Altijd in dialoog.

- Sensitieve responsiviteit
- Respect voor autonomie
- Structuur bieden en leidinggeven
- Praten en uitleggen
- Ontwikkeling stimuleren
- Begeleiden van onderlinge interacties

Overige pedagogische kwaliteitseisen.

- Extra opvang afnemen
- Inzet pedagogisch beleidsmedewerker/coach

Bijlage 1. De ontwikkelingsgebieden op een rij

Bijlage 2. Activiteiten domeinen

Bijlage 3. Overzicht formulieren pedagogisch werkplan

Bijlage 4. Begrippenlijst

Bijlage 5. Gebruikte literatuur

Vestiging in beeld.

Pedagogisch werkplan van onze locatie voor buitenschoolse opvang (bso)

Naam locatie: Korein Norenberg
Adres locatie: Norenberg 23
Op onze locatie is de leidinggevende: Marit Botteram
Zij krijgt leiding van: Guillemine Verwater - Verhoeven

Waar in dit pedagogisch werkplan 'ouders' staat, kan ouder(s)/verzorger(s) worden gelezen. Waar 'zij' staat, kan 'hij' of 'die' worden gelezen.

Inleiding.

Dit pedagogisch werkplan is bestemd voor iedereen die benieuwd is naar onze locatie – van ouders en verzorgers tot medewerkers van de GGD. Voor onze eigen pedagogisch professionals is het een naslagwerk. Het pedagogisch werkplan beschrijft de sfeer op onze locatie én de manier waarop we voldoen aan de wettelijke pedagogische eisen.

Het pedagogisch werkplan *Locatie in beeld* ligt in het verlengde van het *Pedagogisch Kompas*, het pedagogisch beleid van Wij zijn JONG.

Pedagogisch Kompas in het kort

Kinderen zijn ontdekkers, onderzoekers, kunstenaars, kunstmakers, wetenschappers en handarbeiders – alles is in aanleg aanwezig. En elk kind is uniek. Geboren met een eigen aard, karakter, aanleg en talenten. Het is aan ons om die te zien, om ieder kind in beeld te hebben. Wij willen alle kinderen veel verschillende ervaringen bieden waardoor ze steeds een volgende stap kunnen zetten op hun ontwikkelpad. Elke dag weer.

We leren de kinderen kennen door goed naar ze te kijken en te luisteren. Voelt het kind zich goed (welbevinden)? En is de betrokkenheid hoog? Dat zijn de vragen die ertoe doen.

De antwoorden geven ons onmiddellijk feedback over onze inzet en de interactie met de kinderen. Doen we de goede dingen? We zien het direct: welbevinden en betrokkenheid zijn de graadmeters. Zowel voor een individueel kind als voor de groep.

Dagelijks stimuleren we het welbevinden en de betrokkenheid van de kinderen met vier pijlers:

- Opvoeden doen we samen
- In een rijke uitdagende omgeving
- Met ruimte voor initiatief
- Altijd in dialoog

In dit pedagogisch werkplan van de locatie lees je hoe we praktisch invulling geven aan de vier pijlers. In het pedagogisch beleid van Wij zijn JONG lees je meer over de visie erachter.

Nieuwsgierig naar ons complete pedagogisch beleid? Kijk op onze website.

Nuttige informatie: van dagindeling tot basisgroepen.

In dit hoofdstuk: een beschrijving van de locatie, de basisgroepen en de inzet van beroepskrachten in opleiding.

Eigenheid van onze locatie

Onze locatie

Onze locatie is te vinden in de wijk de Heikant in Veldhoven, samen met basisschool de Berckacker zitten we in één pand waardoor communicatie en samenwerking soepel verloopt.

Onze locatie is 52 weken per jaar geopend, alleen tijdens nationale feestdagen zijn wij gesloten.

Tijdens schoolweken zijn we geopend van 7.30 - 8.30 uur (voorschoolse opvang) en van 14.30 - 18.30 uur, op woensdagen van 12.15 - 18.30 uur. Op studiedagen en tijdens schoolvakanties zijn we open van 7.30 - 18.30 uur.

Bij de Norenberg hebben we plek voor maximaal 64 BSO kinderen. De kinderen zijn verdeeld over verschillende groepen, de Slingerapen, de Bavianen en de Gorilla's. De groepen zijn horizontaal, alleen op woensdag is er maar een groep open; de Slingerapen, alle kinderen van 4 – 13 jaar zitten dan bij elkaar.

Als 4-jarigen starten de kinderen bij de Slingerapen. Op de dag dat het kind start, wordt het kind bij de juf opgehaald uit de klas. Vervolgens laten we de verzamelplek in de aula zien waar alle kinderen naar toe komen voordat we naar onze eigen ruimtes gaan. Daarna krijgt het kind de mogelijkheid om de groep en de kinderen op zijn eigen manier te ontdekken.

Het is mooi om te zien hoe kinderen in korte tijd opbloeien en open staan voor elkaar en elkaar helpen wanneer dat nodig is. Zo groeien ze in hun sociale ontwikkeling waardoor er een vertrouwensband tussen elkaar en tussen de kinderen en pedagogisch professionals ontstaat. Deze start legt een goede basis voor de tijd die ze op de BSO doorbrengen.

Bij de Slingerapen, maken we gebruik van interactief meubilair. Het biedt fijne plekken om te eten, een spelletje te spelen of creatief aan de slag te gaan, ook wordt het meubilair ingezet voor de sociaal emotionele en motorische ontwikkeling. Er kan namelijk op veel verschillende manieren meegebouwd worden en met behulp van extra elementen kan er geklommen en geklauterd worden.

De bavianen, onze tussengroep, maken gebruik van de gang maar mogen gebruik maken van de ruimte van de Slingerapen. De kinderen van de Bavianen zitten met hun leeftijd er net tussen in.

Om kinderen ook rustmomenten te geven zitten we tijdens de eetmomenten bij de eigen stamgroep.

Soms willen kinderen gewoon even lekker 'chillen' na een drukke schooldag, de Gorilla's hebben hier een extra ruimte voor. Deze ruimte noemen we 'De chill'. Lekker op de bank met een boek/strip.

Met de oudere kinderen die graag met hun handen bezig zijn hebben we ook rekening gehouden, in de ruimte staat er namelijk een werkbank. Aan deze werkbank kunnen ze dingen maken van allerlei materialen en gebruik maken van verschillende gereedschappen, een pedagogisch professional zal dan altijd in de buurt zijn.

Op onze locatie wordt er graag buiten gespeeld en ook daar mogen kinderen aangeven waar ze behoefte aan hebben.

Kinderen mogen bij ons vanaf 7 jaar (met toestemming van ouders) zelfstandig buiten spelen. Naast de leeftijd van het kind wordt ook gekeken naar het kind zelf, is het kind hier wel aan toe? Er worden dan ook duidelijke afspraken over gemaakt met de kinderen.

Samen met school hebben we prachtige nieuwe schoolpleinen kunnen realiseren met veel groen en ruimte voor natuurbeleving. Het nodigt uit tot ontdekken en er ontstaat fijn spel door de nieuwe indelingen.

Op onze locatie volgen we de initiatieven van de kinderen. We staan voor kinderopparticipatie; wat leeft er bij de kinderen, waar liggen de behoeftes en wat is er nodig voor de kinderen om in deze behoeftes te kunnen voorzien. We stimuleren de zelfstandigheid en begeleiden de kinderen hierbij. De kinderen kiezen zelf! Er is veel ruimte voor initiatief en we zijn altijd in dialoog.

Als kinderen vragen om iets te gaan doen, gaan we in gesprek; 'wat heb je daarvoor nodig?' We laten kinderen zelf onderzoeken, ontdekken en vooral ervaren. Hierdoor krijgen de kinderen het gevoel serieus genomen te worden.

Tijdens schoolweken is er geen vaste planning, maar wordt er per week of dag gekeken wat de kinderen willen gaan doen aan activiteiten. De kinderen maken graag gebruik van onze mobiele keuken. Soms wel eerst even samen een recept uitzoeken en de benodigde boodschappen doen. We hebben een ruim techniek aanbod en een timmerkar die erg favoriet is.

Lekker op de bank met een boekje of een en dan juist met of zonder pedagogisch professional, ook hierin volgen we de kinderen. Uiteraard stimuleren we de kinderen wel om deel te nemen aan verschillende activiteiten, echter zijn ze vrij om hierin eigen keuzes te maken.

Tijdens schoolvakanties kunnen we deelnemen aan activiteiten (uitstapjes), aangeboden door ons team activiteiten. Voor uitstapjes geldt meestal een maximaal aantal kinderen, we rouleren hier uiteraard in en houden rekening met de wensen van de kinderen. Voor de vakantie weken gaan we altijd brainstormen met de kinderen, zij bepalen mee welke activiteiten er op het programma komen.

Zomervakanties gaan altijd nog een stapje verder, een club afgevaardigden van alle BSO-locaties uit het cluster Veldhoven komen ruim van tevoren een aantal keer samen om het thema te bedenken en uit te werken. Na elke bijeenkomst nemen ze opdrachten mee naar de eigen locatie om alle kinderen hierbij te kunnen betrekken. Op deze manier wordt het een programma bedacht door de kinderen en is de betrokkenheid tijdens de activiteiten erg hoog. Kinderen kiezen op de dag zelf, middels stemmen, wat ze het liefste zouden willen doen.

Basisgroepen

Op onze vestiging vangen we kinderen op in basisgroepen. We werken met vaste groepen kinderen en een vast team van pedagogisch professionals. De basisgroepen kennen vaste (start) momenten en herkenbare rituelen. Ongeacht de samenstelling van de basisgroepen en de verdeling van de pedagogisch professionals over de basisgroepen, is er voor elk kind een uitdagende omgeving met een diversiteit aan materialen, speelplekken en speelkameraden, hebben we aandacht voor de (ontwikkel)behoefte van kinderen en kunnen kinderen terecht bij alle aanwezige pedagogisch professionals.

Op onze vestiging hebben wij de volgende basisgroepen:

Naam groep	Leeftijdsofbouw kinderen	Maximaal omvang basisgroep	Personele inzet
Slingerapen ma t/m vrij	4 – 7 jaar	21	2
Bavianen ma, di, do en vrij	5 – 8 jaar (5-12 jaar op vrijdag)	12	1
Gorilla's ma, di en do	7 – 12 jaar	24	2
VSO Slingerapen ma t/m vrij	4 – 12 jaar	20	2

De kinderen worden op woensdagen en vrijdagen in een familiale setting bij elkaar geplaatst.

Tijdens reguliere BSO-middagen voegen de groepen vanaf +- 17.45 uur samen op de groep van de Bavianen. Op studiedagen en in schoolvakanties voegen de drie BSO-groepen samen, dit vanwege het kind-aantal dat tijdens dit soort dagen veel lager is. Zij maken dan gebruik van alle ruimtes.

Op drukke studie- en schoolvakantiedagen worden de basisgroepen aangehouden en voegen de drie BSO-groepen tussen 07.30 - 09.00 uur en vanaf +- 17.45 uur samen op de ruimte van de Bavianen.

Tijdens het kennismakingsgesprek vertellen we ouders met welke groepen we werken en in welke groep hun kind zit. We vertellen ook uit welke leeftijd de groep is opgebouwd.

Met de samenstelling van onze basisgroepen maken we opvang beschikbaar voor zo veel mogelijk kinderen. Bij de verdeling van de pedagogisch professionals over de basisgroepen streven we ernaar om zoveel mogelijk bekende gezichten te koppelen aan vaste basisgroepen. Dit zorgt voor stabiliteit en herkenbaarheid voor kinderen. We houden daarbij een ratio aan van +/- 10 tot 12 kinderen per professional, in de praktijk betekent dit 1 of 2 pedagogisch professional(s) per groep. Dit is afhankelijk van de grootte van de groep. Ook houden we rekening met de affiniteit, talenten en expertise van de pedagogisch professionals. De pedagogisch professional(s), blijven in de eigen ruimte mits er een groep overstijgende activiteit plaatsvindt.

Als in de praktijk blijkt dat de verhouding van het aantal professionals per groep moet worden bijgesteld n.a.v. bovenstaande, wordt dit binnen het team besproken en naar een passende oplossing gezocht.

In onze basisgroepen vangen we kinderen op van (ongeveer) dezelfde leeftijd. De basisgroepen worden vormgegeven op basis van de (ontwikkel)behoefte van kinderen en de talenten en expertise van pedagogisch professionals.

Op onze locatie hebben we bij de inzet van de groepsindeling de volgende overwegingen gemaakt:

- Wij plaatsen de oudere kinderen bewust bij elkaar waar wij gedurende het dagritme rekening kunnen blijven houden met hun behoefte aan autonomie en zelfstandigheid. Ook kunnen we de omgeving en activiteiten dan beter afstemmen op hun behoefte aan uitdaging.

- Wij plaatsen de jongere kinderen bewust bij elkaar zodat we tijdens de gezamenlijke (start)momenten deze kinderen de zorg en aandacht kunnen geven die zij nodig hebben. Dat betekent het bieden van nabijheid, veiligheid en vaste rituelen die passen bij het jonge kind.
- Hierdoor kunnen we de omgeving en activiteiten beter afstemmen op hun behoefte aan uitdaging en autonomie.
- Om kinderen wel met en van elkaar te laten leren, zorg te leren dragen voor elkaar en rekening te leren houden voor elkaars (ontwikkel)behoefte, bieden we leeftijd- en groep overstijgende spelmomenten en activiteiten aan op verschillende plekken binnen de BSO.
- Bij de verdeling van de pedagogisch professionals over de basisgroepen streven wij ernaar om zoveel mogelijk bekende gezichten te koppelen aan vaste basisgroepen. Dit zorgt voor stabiliteit en herkenbaarheid voor kinderen.

Wanneer kinderen onverhoopt niet kunnen worden opgevangen in de eigen basisgroep, worden zij opgevangen in een tweede basisgroep. Afspraken hierover worden per kind met ouders afgestemd en schriftelijk vastgelegd.

Net als alle vestigingen van Wij zijn Jong werken wij volgens de BKR-rekentool van de Rijksoverheid. Daarmee berekenen we hoeveel pedagogisch professionals er minimaal aanwezig moeten zijn op een vestiging.

Onze gangbare personeelsdiensten en pauzetijden tijdens schooldagen zien er als volgt uit:

Diensten	Pauzetijd tussen	Pauzeduur per professional
12.00 - 18.30 uur	12.30 - 14.15 uur	30 minuten
14.15 - 18.30 uur	-	-
14.15 - 18.00 uur	-	-
14.15 - 17.15 uur	-	-

Onze gangbare personeelsdiensten en pauzetijden tijdens schoolvakanties en studiedagen van de basisschool zien er als volgt uit:

Diensten	Pauzetijd tussen	Pauzeduur per professional
7.30 - 17.00 uur	13.00 - 15.15 uur	30 tot 45 minuten
8.00 - 17.30 uur	13.00 - 15.15 uur	30 tot 45 minuten
8.30 - 18.00 uur	13.00 - 15.15 uur	30 tot 45 minuten
9.00 - 18.30 uur	13.00 - 15.15 uur	30 tot 45 minuten

Na de dagelijkse schooltijd alsmede gedurende vrije middagen van de basisschool wijken we maximaal een halfuur per dag af van de BKR. Wanneer onze BSO tien uur of meer open is, wijken we maximaal drie uur per dag af. Tijdens het afwijken van de BKR zetten we minimaal de helft van het aantal pedagogisch professionals in. In ons basisrooster is concreet te zien hoe de inzet van pedagogisch professionals is geregeld voor elke groep apart.

De meest voorkomende momenten waarop we afwijken van de BKR zijn tijdens openen en sluiten van de groep en gedurende pauzetijden van de pedagogisch professionals, in een vakantie of op een studiedag. Tijdens het openen en sluiten van de groep(en) zijn nooit alle kinderen tegelijk aanwezig, daarom is het verantwoord om deze tijden af te wijken. Kinderen komen niet tegelijk binnen en verlaten op verschillende tijden de opvang.

We zorgen dat er voldoende aandacht is voor de kinderen. De pedagogisch professionals zijn beschikbaar en zichtbaar voor de kinderen. Er is een duidelijke taakverdeling en voeren ze op deze momenten geen andere taken uit. Kinderen blijven in hun eigen groep of gezamenlijk in een groep, in de ruimte van de Bavianen, met de medewerker om zo het overzicht te bewaren.

Op onze locatie mogen kinderen tijdens deze momenten soms ook een filmpje kijken en kunnen zo zelf ook even rusten of bieden we rustig spel aan. Dit biedt pedagogisch professionals de mogelijkheid om kinderen te observeren en aan te sluiten bij hun spel en/of activiteit. Op deze manier kunnen de pedagogisch professionals, ook met minder medewerkers op de groep, tegemoet blijven komen aan de behoeften van kinderen.

Tijdens de vakantie of op schoolvrije dagen zijn kinderen langere dagen bij ons. We hebben dan een ander dagritme met afwisseling tussen vrij spel en uitnodigende activiteiten.

Bij de volgende (spel) activiteiten verlaten de kinderen de basisgroep:

- We organiseren uitstapjes, bijvoorbeeld naar het theater om kinderen kennis te laten maken met kunst en cultuur. Kinderen gaan er met de taxi of Korein bus naartoe en er gaat altijd een pedagogisch professional mee.
- We organiseren leeftijdsgerichte en groep overstijgende activiteiten om goed in te spelen op de interesses en ontwikkelbehoefte van de kinderen bijvoorbeeld door de oudste stop motion filmpjes te laten maken.
- We organiseren aan het begin en het einde van de dag, activiteiten in de hal die passen bij het activiteitenprogramma; vrij spel waarbij kinderen kennismaken met ander spel materiaal en sociale interacties bevordert.

Bij de uitvoering van deze activiteiten werken we conform het veiligheid- en gezondheidsbeleid.

In de volgende situaties wordt afgeweken van de BKR:

De meest voorkomende momenten waarop we afwijken van de BKR zijn tijdens openen en sluiten van de groep (begin of einde van een dag) en gedurende pauzetijden van de pedagogisch professionals.

Waarom wijken wij tijdens deze momenten af?

Wij wijken deze momenten af omdat er bij het openen en sluiten minder kinderen aanwezig zijn.

Hoe zorgen we ervoor dat pedagogisch professionals aandacht besteden aan de behoeften van de kinderen:

Tijdens deze momenten kunnen kinderen vrijspelen in onze rijke uitdagende omgeving en/of worden er gezamenlijke activiteiten georganiseerd. Dit biedt pedagogisch professionals de mogelijkheid om aan te sluiten bij hun spel en/of activiteit.

Beroepskrachten in opleiding, stagiairs

Op onze vestiging zijn regelmatig één of meerdere BBL'ers en stagiairs aanwezig die worden opgeleid tot pedagogisch professional. Zij doen ervaring op in de dagelijkse verzorging van kinderen, het begeleiden van kinderen in groepsverband én individueel. Ze worden vaardig in het bedenken en ontwikkelen van activiteiten en het creëren van een vertrouwde omgeving waarin kinderen zich optimaal kunnen ontwikkelen. Dit alles gebeurt onder de verantwoordelijkheid van een werkbegeleider: een ervaren pedagogisch professional met expertise in het begeleiden en coachen van stagiairs en BBL-medewerkers.

Naarmate de opleiding vordert, groeit de zelfstandigheid van de BBL'er of stagiair. De focus ligt op het handelingsbekwaam maken van de BBL'er of stagiair de meest voorkomende werkzaamheden binnen het dagprogramma. De werkbegeleider speelt hierin een centrale rol en wordt daarbij ondersteund door de praktijkopleider. Samen zorgen zij voor een goede begeleiding, onder andere door middel van begeleidingsgesprekken, voortgangsgesprekken met de opleiding en praktische ondersteuning op de werkvloer.

Een BBL'er wordt bij ons ook ingezet als vast gezicht op de groep. Het betreft hier BBL'ers die het eerste leerjaar van de kwalificerende opleiding aantoonbaar hebben afgerond, er is sprake van schriftelijke instemming tussen de BBL'ers, de interne stagebegeleider en de opleidingsbegeleider, het aantal in het zetten BBL'ers is beperkt tot een in de wet bepaald maximum-aantal en naast deze persoon werkt altijd minimaal 1 andere gekwalificeerde beroepskracht.

Anders gekwalificeerde beroepskrachten

Op onze locatie maken wij geen gebruik van anders gekwalificeerde beroepskrachten.

Opvoeden doen we samen.

De praktische invulling van de pijler 'Opvoeden doen we samen' heeft drie onderdelen: het contact met ouders, ons groepsmanagement, en de samenwerking met andere organisaties zoals basisscholen. Samen zetten we ons in voor de kinderen, zodat zij hun mogelijkheden en talenten optimaal kunnen ontwikkelen.

Opvoeden doen we samen – met ouders

In dit deel: kennismaken en wennen, de mentor, elkaar informeren en samenwerken voor de ontwikkeling van kinderen.

Kennismaken en wennen

In de eerste periode leggen we de basis van de vertrouwensrelatie tussen de ouders, het kind en de pedagogisch professionals. Het ene kind heeft meer moeite met nieuwe situaties of een nieuwe omgeving dan het andere. We besteden daarom bewust aandacht aan het wennen. Hoe eerder een kind zich veilig voelt bij ons (welbevinden), hoe sneller het betrokken kan spelen. Tijdens de kennismaking zoeken we met de ouders naar een manier van wennen die prettig is voor hun kind. In de wenperiode kijken we samen naar het welbevinden en we evalueren hoe het met hun kind gaat, zodat we eventueel iets kunnen aanpassen.

Hieronder lees je hoe we kinderen laten wennen aan de nieuwe groep:

De wenperiode ziet er als volgt uit:

Wij verzoeken ouders om hun kind(eren) mee te nemen naar het intakegesprek. De pedagogisch professional voert het gesprek en begint met een rondleiding. Tijdens het intakegesprek krijgen ouders praktische en achtergrondinformatie over de BSO.

Aan ouders vragen we belangrijke informatie over het kind zelf (bv. Zijn er bijzonderheden in de gezinssamenstelling, de zelfstandigheid van het kind, allergieën, vriendschappen, waar speelt het kind graag mee en evt. andere belangrijke informatie waar wij rekening mee kunnen houden).

Tijdens het intakegesprek kan het kind de ruimtes al verkennen.

We beschouwen de eerste 3 maanden dat een kind naar de BSO komt als wenperiode, dit i.v.m. de grote veranderingen in het leven van een kind, wanneer het ook net naar school gaat. Tijdens deze wenperiode kijken de pedagogisch professionals goed naar de behoefte van het nieuwe kind en stemmen deze ook met ouders af. De mondelinge overdracht aan het einde van de dag zal in de beginperiode daarom ook intensiever zijn.

Wanneer ouders de behoefte hebben om hun kind vooraf kennis te laten maken met de groep en te laten wennen bij de BSO, kunnen hiervoor aparte afspraken gemaakt worden.

Als kinderen doorstromen vanuit de dagopvang, dan gaan wij zelf met de kinderen al regelmatig een kijkje nemen bij de BSO en laten we kinderen deelnemen aan één of enkele onderdelen van het dagritme op de nieuwe groep. De pedagogisch professionals geven elkaar een mondelinge overdracht.

Er wordt vanuit de dagopvang aan de ouders gevraagd of de observaties/kijklijnen vanuit KIJK! Besproken mogen worden. Geven ouders hier geen toestemming voor, vragen we aan de ouders informatie over hoe het ging met het kind bij de dagopvang.

Ouders en kinderen zijn op de hoogte van het feit dat kinderen doorstromen naar andere groepen als ze de juiste leeftijd bereiken. Dit is echter wel afhankelijk van de beschikbare ruimte in de basisgroep. Ook kijken we of het betreffende kind eraan toe is om door te stromen. We zullen ouders en kinderen hier persoonlijk over benaderen.

Kinderen gaan van tevoren een keer spelen bij de nieuwe groep en

De mentor

Ieder kind krijgt een mentor toegewezen. Dat is een van de pedagogisch professionals van de groep, in het ouderportaal is te zien wie de mentor is. Als we een mentor toewijzen, kiezen we er een die voldoende aanwezig is tegelijkertijd met het kind. Als een kind doorstroomt naar een volgende groep, wordt er een nieuwe mentor toegewezen. In de team overleggen monitoren we de mentor indeling.

Elkaar informeren

We vertellen ouders waar ze belangrijke informatie kunnen vinden. Daarnaast laten we weten wat hun kind bij ons doet en hoe het gaat. Als ouders behoefte hebben aan een gesprek of een vraag willen stellen, dan maken we daar tijd voor. Wij informeren ouders, en ouders informeren ons. Want we horen graag hoe het thuis met het kind gaat. Dankzij die informatie kunnen we beter aansluiten bij (het gedrag van) het kind. Tijdens individuele contacten stemmen we goed af op alle verschillende ouders die onze locatie bezoeken. We benaderen ook regelmatig alle ouders tegelijk als we informatie willen delen.

Breng- en haalmoment

Het breng- en haalmoment is een laagdrempelige mogelijkheid om met ouders te praten en informatie uit te wisselen over de ontwikkeling van het kind. Er is ook gelegenheid voor kinderen om uit eigen initiatief te vertellen hoe ze de middag hebben beleefd. Tijdens de uitwisseling letten we op privacy: als er andere ouders of kinderen in de buurt zijn, bespreken we geen privé zaken van het kind of de ouders.

Gesprek met de mentor

Als de ouders of de mentor behoefte hebben aan een persoonlijk gesprek, dan maken wij daar graag een afspraak voor.

Samenwerken voor de ontwikkeling van kinderen

Opvoeden doen we samen met ouders. We sluiten aan op thuis, met een gezamenlijk doel: de ontwikkeling van kinderen verrijken.

Zo werken we samen en zoeken we aansluiting bij de thuissituatie:

- We praten met ouders bij het halen en letten erop dat we iedereen regelmatig zien en spreken.
- We laten ouders foto's en filmpjes zien.
- We laten ouders gemaakte schatten zien.
- We schrijven nieuwsbrieven over wat er speelt op de locatie

Opvoeden doen we samen – door groepsmanagement.

In dit deel: gedifferentieerd werken, teamwerk, samen kinderen volgen, naar een volgende groep, signaleren van bijzonderheden, pedagogisch beleid evalueren en borgen, en pedagogische kwaliteit – onze focus voor het komende jaar.

Gedifferentieerd werken

Gedifferentieerd werken staat voor onderscheid maken en variëren. Want kinderen verschillen qua leeftijd, niveau, interesse en eigenheid. Er is ook een overeenkomst: ze zijn allemaal nieuwsgierig. Ze willen graag nieuwe dingen ontdekken en volgende stappen zetten. Door gedifferentieerd te werken, spelen we in op onderlinge verschillen en op de nieuwsgierigheid van ieder kind. In de praktijk betekent gedifferentieerd werken dat we aandacht hebben voor alle ontwikkelingsgebieden. Daar laten we onze aanpak op aansluiten.

Aandacht voor alle ontwikkelingsgebieden (zie bijlage 1)

Met goed groepsmanagement zorgen we in het dagelijkse werk voor een gevarieerd aanbod. Dat aanbod sluit aan op alle ontwikkelingsgebieden. Alle ontwikkelingsgebieden hangen met elkaar samen en zijn even belangrijk. We weten goed hoe kinderen zich ontwikkelen, en daarom begrijpen we welke variatie er nodig is in onze interactie met kinderen, in de speelleeromgeving en bij de activiteiten en spelimpulsen. Zo blijft de betrokkenheid hoog.

Eigenheid en ontwikkelingsniveau

Door goed te kijken naar kinderen, bieden we passende variatie en keuze in interactie met kinderen, in de speelleeromgeving en bij de activiteiten en spelimpulsen. Zo maken we bijvoorbeeld onderscheid in open-, gesloten, doen- en denk vragen, in de hoeveelheid van keuzes binnen een activiteit en de complexiteit van materialen.

Teamwerk

Een groep kinderen begeleiden vraagt om teamwerk. Wie doet welke taak en hoe verdelen we onze aandacht over de kinderen, binnen en buiten? Daar denken we samen over na. Regelmatig nemen we ruimte voor spelbeschikbaarheid: het rustig kijken naar het spel van kinderen of het meespelen met hun spel. Zo kijken de pedagogisch professionals dagelijks naar het welbevinden en de betrokkenheid van kinderen. Op grond daarvan verdelen ze hun aandacht en taken. In het teamoverleg maken ze daar afspraken over. Ze bekijken dan ook hoe de taak- en rolverdeling is verlopen en hoe ze de taken en rollen de komende periode gaan verdelen.

Samen kinderen volgen

Door bewust te kijken naar wat kinderen bezighoudt – Wat spelen ze? Hoe spelen ze? Hoe communiceren ze? Wat maken ze, en op welke manier? – leren we de kinderen beter kennen. We volgen hun ontwikkeling. Indien gewenst heeft de mentor met de ouders een gesprek over de ontwikkeling van hun kind. (zie 'Opvoeden doen we samen – met ouders').

Zo volgt onze locatie de kinderen in de bso:

Voor de BSO maken we geen gebruik van een volgsysteem.

Dit is zo afgesproken omdat kinderen ook al gevolgd worden op school en veel ouders geen behoefte hebben aan een gesprek.

Wanneer de ouders of de pedagogisch professional het nodig en/of fijn vinden om wel wat uitgebreider met elkaar in gesprek te gaan om de ontwikkeling o.i.d. te bespreken, dan wordt er een gesprek gepland. Vanuit dit gesprek kan het zijn dat we verder in gesprek gaan met de leerkracht of intern begeleider kinderopvang.

We vinden het welbevinden en de betrokkenheid van kinderen heel belangrijk, daarom maken we gebruik van de pedagogische scan. Hiermee volgen we het welbevinden en de betrokkenheid van de kinderen op de groep. We zien hierdoor wat onze sterktes zijn en waar kansen liggen om de betrokkenheid te verhogen.

Naar een volgende groep

Gaat het kind naar een andere bso of naar een andere groep, dan zorgen we voor een geleidelijke overgang. We spreken wenmomenten af en de mentor draagt het kind zorgvuldig over aan de collega's van de nieuwe groep. Heeft de nieuwe groep een ander LRK-nummer, dan vraagt de mentor toestemming aan de ouders om de informatie over te dragen, middels het formulier 'uitwisselen gegevens ketenpartners'. Is het LRK-nummer hetzelfde, dan hoeven de ouders alleen geïnformeerd te worden (afstemming). Vervolgens neemt de mentor contact op met de mentor van de nieuwe groep. Indien gewenst plannen de oude en nieuwe mentor een persoonlijk gesprek over het kind. Bij voorkeur is daar ook een van de ouders bij.

Signaleren van bijzonderheden

We observeren en volgen de ontwikkeling van kinderen. Bijzonderheden bespreken we altijd eerst met de ouders.

Signaleren we bijzonderheden, dan gaan we te werk volgens de door Wij zijn JONG beschreven zorgstructuur. Waar nodig schakelen we interne of externe experts in of verwijzen we ouders door naar passende instanties. Zij kunnen duiden wat er aan de hand is en geven advies over het vervolg. Uiteraard gebeurt dat altijd in nauw overleg met de ouders en na hun toestemming. Kortom: we blijven zorgvuldig in contact met de ouders en – na hun toestemming – ook met de externe instanties en de eventuele basisschool.

In het team evalueren we de signalering.

Bij vragen over de ontwikkeling en het gedrag van kinderen kunnen we – in overleg en afstemming met de ouders – deze medewerkers of instanties raadplegen:

Pedagogisch coach, Intern begeleider kinderopvang, Zorgcoördinator KluppluZ, Ambulante medewerker KluppluZ, Medewerker gym en beweging, Centrum voor Jeugd en Gezin.

Pedagogisch beleid en praktijk evalueren en borgen

Samen volgen we dagelijks **het welbevinden en de betrokkenheid** van kinderen in samenhang met hun ontwikkeling. Zitten de kinderen goed in hun vel, zijn ze ontspannen en voelen ze zich veilig? Dan zit het goed met het welbevinden. Doen de kinderen tijdens het spelen en de activiteiten nieuwe ervaringen op? Zijn ze geboeid en gefascineerd door de activiteit? Zit er uitdaging in het spel of activiteit? Dan is ook de betrokkenheid hoog.

In het *Pedagogisch Kompas*, het pedagogisch beleid van Wij zijn JONG, staat uitvoerig beschreven hoe **welbevinden en betrokkenheid** voor ons de belangrijkste toetsstenen zijn om de ontwikkeling van kinderen te beoordelen. De mate van welbevinden en betrokkenheid daagt ons uit om de pedagogische kwaliteit voortdurend aandacht te geven. Daarbij nemen we steeds de vier pijlers onder de loep om onze aanpak te verbeteren:

Opvoeden doen we samen – Kunnen we onze samenwerking verbeteren? Met ouders, met elkaar en met andere organisaties?

In een rijke uitdagende omgeving – Hoe rijk en uitdagend is ons aanbod?

Met ruimte voor initiatief – Bieden we voldoende keuzevrijheid? Is het dagritme afgestemd op ruimte voor initiatieven van kinderen? Zijn onze activiteiten/spelimpulsen passend en verrijkend?

Altijd in dialoog – Weten we wat kinderen beweegt, wat kinderen bezighoudt en hoe we aansluiten bij hun behoeften en belevingswereld?

Aan welbevinden en betrokkenheid zien we hoe het gaat met een kind én met onze pedagogische kwaliteit. Jaarlijks monitoren en meten we die, zodat we zicht houden op wat we kunnen aanpakken.

De jaarlijkse cyclus waarmee we onze pedagogische kwaliteit borgen bestaat uit deze fasen:

- De pedagogische praktijk evalueren.
- Vanuit die evaluatie pedagogische doelen bepalen.
- Werken aan de pedagogische doelen met acties die de vier pijlers versterken (via werkoverleg, coaching en/of scholing/training).
- Het effect van onze aanpak beoordelen door te kijken naar het welbevinden en de betrokkenheid van kinderen.

De pedagogische praktijk en beleid monitoren en evalueren we met de volgende instrumenten:

Jaarlijks evalueren we onze pedagogische praktijk met de PIB (Pedagogische Praktijk in Beeld).

Doorlopend gebruiken wij de vijfpuntenschalen van welbevinden en betrokkenheid om het dagelijkse pedagogische proces te volgen en onze pedagogische aanpak op af te stemmen.

Pedagogische kwaliteit – onze focus voor het komende jaar

Op basis van de evaluatie van 2025 legt onze vestiging in 2026 de focus op onderstaande pedagogisch doelen:

Voor 2026 ligt de focus op het versterken van continuïteit, het creëren van ruimte voor voorbereiding en het ondersteunen van medewerkers in hun actieve houding. Het besef dat zij het verschil kunnen maken is aanwezig, maar dit moet zich nog meer vertalen in zichtbaar gedrag en concrete acties op de groep. Door coaching, training en het verbeteren van de basisroosters kunnen we deze beweging verder ondersteunen. Voor scholing zal ik adviseren om de interactie vaardigheden te laten verkennen.

Een belangrijk succes is dat er inmiddels onderling planningen zijn gemaakt om thema's en verantwoordelijkheden te verdelen, wat de werkdruk verlaagt. Ook zijn digitale middelen geïmplementeerd op de groepen, al wordt nog gezocht naar een effectieve manier om deze in te zetten. Voor natuur en wetenschap en diversiteit is een overzicht van

materialen gemaakt door Amoy wat gedeeld is met medewerkers. Medewerkers weten zo snel de materialen te vinden bij de nieuwe leveranciers in het inkoopportaal, zodat medewerkers gericht materialen kunnen aanschaffen en het aanbod kunnen verrijken.

Gewenste resultaat: Medewerkers werken vanuit een actieve begeleidershouding en maken kennis met de 6 interactievaardigheden zoals beschreven in het beleid. Ze voelen zich ondersteund, hebben overzicht en kunnen hun pedagogisch handelen bewust vormgeven. De omgeving is rijk, uitdagend en afgestemd op alle domeinen, met extra aandacht voor natuur, wetenschap en digitale middelen.

Korte termijn:

- Verkennen en toepassen van interactievaardigheden via scholing en coaching.
- Verdere implementatie van digitale middelen en materialen.
- Ondersteuning bij het plannen en voorbereiden van activiteiten.
- Borging van het overzicht via gedeelde plannings en materiaaloverzichten.

Lange termijn:

- Een stabiele, goed voorbereide groep met betrokken medewerkers die eigenaarschap tonen.
- Een vanzelfsprekende actieve houding in het begeleiden van kinderen.
- Een rijk aanbod dat kinderen uitdaagt en hun wereld vergroot, zowel binnen als buiten de groep.

Doelen 2026 BSO

- Intervisie bijeenkomsten
- Verkenning van de 6 interactievaardigheden
- Een stabiel activiteiten aanbod buiten de vakanties
- Een nette, aantrekkelijke, goed voorbereiden groep
- Groepsmanagement versterken: heldere afspraken en gedeelde aanpak
- Versterken van oudercontacten en ontmoetingsmomenten

Opvoeden doen we samen – met andere organisaties.

In dit deel: de doorgaande lijn met het onderwijs en samenwerken met andere organisaties.

Samenwerken met het onderwijs

Hieronder lees je met welke scholen voor basisonderwijs we samenwerken en de manier waarop we dat doen.

Naam basisschool	Samenwerking
	<p>Samen met school werken we aan een intiemere samenwerking, zodat ze overstap voor kinderen naar de basisschool minder spannend is omdat de ‘gang van zaken’ al bekend is voor ze. Samen met school geven we vorm aan de thema's, we organiseren gezamenlijke activiteiten/feesten. Beide hebben we een gezonde voeding beleid.</p> <p>Door het organiseren van samenspeelochtenden willen we de speelleeromgeving van peuters en kleuters bij elkaar aan laten sluiten.</p>

	<p>Eens in de 2 maanden vindt er een overleg plaats van een leerkracht van school om activiteiten en andere zaken te bespreken. Waarin kunnen we samengroeien?</p> <p>Daarnaast vindt er ook een nauwe samenwerking plaats tussen de kleuter leerkrachten en de pedagogisch professionals van de peutergroepen i.v.m. overdracht en/of themaplanning</p>
--	--

Samenwerken met andere organisaties

Onze locatie werkt samen met:

- KluppluZ
- Centrum Jeugd en Gezin
- Logopedie
- Bibliotheek
- Samenwerkingsverband
- Cultuur
- Sport

In een rijke uitdagende omgeving.

In dit hoofdstuk: indeling van de ruimte, inrichting van de hoeken en plekken, geordend materiaal, buitenruimte, **duidelijkheid voor ieder kind.**

Verschillende soorten bso's

Alle bso's zijn anders. Sommige zijn zelfstandig, andere delen de ruimte met een peuterwerkgroep of een basisschool. Op iedere bso denken de pedagogisch professionals creatief na over de best mogelijke invulling van de rijke uitdagende omgeving. De belangrijkste uitgangspunten staan in de volgende alinea's.

De algemene indeling van onze bso ziet er zo uit:

We hebben 3 ruimtes waar de stamgroepen (Slingerapen, Bavianen en Gorilla's) starten. Daarnaast kunnen we gebruik maken van de verschillende ruimtes binnen, de gymzaal en de ruime buitenruimtes. De ruimte van de Gorilla's is alleen voor de oudste kinderen, hier mogen alleen de kinderen van de Gorilla's gebruik van maken.

Op reguliere BSO-middagen:

Om 14.15 uur is er een kort overleg met de BSO-medewerkers om eventuele bijzonderheden te bespreken, ook worden taken verdeeld en activiteiten besproken.

Iedere groep verzameld in de eigen ruimte. Indien kinderen niet aanwezig zijn, stemmen we af met de leerkracht en worden ouder gebeld.

Er is tijd voor een 'klets' moment, iets te drinken en een tussendoortje (cracker/rijstwafel etc.) en wordt er besproken wat die middag gedaan gaat worden.

Er is tijd voor activiteiten, deels begeleidt en deels zelfstandig. Er is altijd toezicht op buitenspelen, sommige kinderen hebben een 'buitenspeel' contract en mogen zelfstandig buitenspelen.

Rond 16.30 uur is er tijd voor fruit/groenten en wat drinken.

Om 17.30 uur worden alle ruimtes opgeruimd, hierbij worden ook de gangen meegenomen. Vanaf 17.45 uur voegen we de groepen samen op de BSO Bavianen groep, daar is ruimte voor vrij spel. Bij mooi weer kunnen pedagogisch professionals ervoor kiezen om buiten af te sluiten op het Korein plein.

Om 18.30 uur sluit de opvang en wordt ook de laatste ruimte nog opgeruimd zodat ze de volgende dag fris en opgeruimd de dag kunnen starten.

Op Woensdag starten we om 12.15 uur. De PM eet met alle aanwezige kinderen in de ruimte van de Bavianen. Het programma is hetzelfde.

Op Vakantie en schoolvrije dagen:

Tussen 07.30 - 09.00 uur worden kinderen gebracht, we voegen tijdens het begin van de dag samen. Kinderen kunnen ervoor kiezen om gebruik te maken van de ruimte van hun eigen basisgroep. Kinderen die er om 09.30 uur nog niet zijn, worden na gebeld.

Rond 09.30 uur starten we de dag samen op met het fruitmoment, wat te drinken en bespreken we met de kinderen wat we die dag aan activiteiten gaan doen. Soms ligt er al een programma vanuit Korein (op inschrijving), soms ontstaan er spontane uitstapjes en/of activiteiten.

Op drukke dagen wordt ervoor gekozen om in de eigen basisgroep op te starten.

Daarna volgt tijd voor vrij spel of een activiteit.

Rond 11.30 - 12.00 uur is de lunch. Kinderen helpen mee met voorbereiden en ook met afruimen en opruimen van de lunch. We leren kinderen om zelfstandig verantwoordelijkheid hierin te nemen. Deels onder begeleiding, afhankelijk van de leeftijden en samenstelling.

Tussen 13.00 - 15.15 houden de PM pauze. Het programma en activiteiten wordt hierop afgestemd.

Rond 15.30 - 16.00 uur is er weer een drinkmoment met fruit/groenten of een zelfgemaakt hapje. Daarna volgt weer een activiteit of vrij spel.

Tussen 17.00 - 18.30 uur worden kinderen opgehaald. Kinderen zijn dan vrij aan het spelen in het zicht/bereik van de PM.

Vanaf 17.00 uur voegen we alle groepen samen in de ruimte van de Bavianen. Bij mooi weer kunnen pedagogisch professionals ervoor kiezen om buiten af te sluiten op het Korein plein.

Als kinderen naar huis gaan moeten ze dit altijd melden bij de vaste PM. PM neemt tijd voor een (korte) overdracht naar ouders en bespreekt eventuele bijzonderheden van de dag. Kinderen worden via Konnect afgemeld.

Indeling van de ruimte

We streven naar een prettige, sfeervolle en rustige uitstraling. Aantrekkelijk en niet te prikkelend. De kleuren zijn bewust gebruikt. En de aankleding van de wanden sluit aan bij de leeftijd van de kinderen. Verder zorgen we voor een goed overzicht en houden we belangrijke looproutes vrij. Zo creëren we een plek waar kinderen, ouders en pedagogisch professionals zich prettig voelen.

De rijke uitdagende omgeving bevat hoeken/plekken die zijn ingericht voor een bepaald spel of activiteit. De plekken zijn afgebakend met bijvoorbeeld kasten, speelschermen, matten of tape. Dat zorgt voor rust en concentratie. Er is ruimte voor rustig en meer actief spel, voor individueel spel en voor kleine of grote groepsactiviteiten. Bij de indeling streven we naar specifieke ruimtes, hoeken of plekken met bijvoorbeeld de volgende functies: beeldende creativiteit (atelier), muziek, dans, drama (theater), ruimtelijk inzicht en techniek, natuurbeleving, gezelschapsspelen, media (computer, games), fantasie en rollenspelen, beweging, sport en spel. Daarmee sluiten we aan op de leeftijd van de kinderen. Ook de toiletruimtes bieden de mate van privacy en zelfstandigheid die bij de leeftijd past.

Inrichting van de hoeken en plekken

We zoeken, soms samen met de kinderen, naar gevarieerde materialen. Alle kinderen kunnen iets van hun niveau vinden en hebben voldoende keuze. Kinderen kunnen naast of met elkaar bezig zijn met voldoende materialen. Het materiaal wordt regelmatig aangevuld en afgewisseld. Verder zijn er in elke groep materialen en illustraties te vinden waarop verschillende culturen en rollen zichtbaar zijn. Daarnaast liggen er veilige echte materialen die passen bij de leeftijd – bijvoorbeeld een fototoestel – en open materiaal waar kinderen zelf betekenis aan kunnen geven zoals dozen, takken of lege melkpakken. Veilige echte en open materialen bieden extra kansen voor verdiepend spel.

Geordend materiaal

De materialen zijn overzichtelijk geplaatst en zo nodig gelabeld. Die ordening helpt onszelf, maar is ook belangrijk voor het spel of de activiteit van kinderen. Ze kunnen het materiaal vinden en gemakkelijk opbergen. Ook voor ouders kan het handig zijn om overzicht te hebben. Soms bewaren kinderen gemaakte spullen een tijdje, bijvoorbeeld om er de volgende keer mee verder te gaan of om iets tentoon te stellen. We streven ernaar ook daar een plek voor te reserveren.

Buitenruimte

We streven naar een uitnodigende buitenspeelplaats. Buiten hebben kinderen andere spelmogelijkheden en ze doen er belangrijke ervaringen op. Ook buiten is er een zichtbare verdeling van de ruimte. We streven naar een veilige, gevarieerde ondergrond die past bij het spel – bijvoorbeeld gras, steen, zand of een ondergrond met een klein niveauverschil. Ook zorgen we voor gevarieerde buitenmaterialen die gemakkelijk te vinden en op te ruimen zijn. Elke dag willen we graag buiten kunnen zijn.

Met ruimte voor initiatief.

In dit hoofdstuk: vrij spel en uitnodigende activiteiten, eten en drinken, de overgang van school naar bso.

Vrij spel en uitnodigende activiteiten

De tijd op de bso is ingedeeld in herkenbare periodes met vaste onderdelen. Maar het dagritme is ook flexibel: wat de kinderen doen, staat niet tot in detail vast. Na school hebben ze vooral de ruimte om vrij te spelen. Daarnaast bieden we kinderen gedurende de week gevarieerde en aantrekkelijke activiteiten. Bij het vrij spelen en de activiteiten letten we nadrukkelijk op de eigen initiatieven van kinderen.

Wij bieden activiteiten op verschillende manieren aan, zowel in de eigen basisgroep als activiteiten waaraan kinderen vanuit de verschillende groepen mee kunnen doen. Hierbij wordt gekeken naar de grootte van de groep kinderen dat graag deel wil nemen aan de activiteit. De 'gezamenlijke' activiteit wordt aangeboden door een tweede PM van een groep, zodat kinderen altijd terug kunnen naar een bekend gezicht op hun basisgroep.

Een (mid)dag op onze BSO ziet er als volgt uit:

Tijdens schoolweken bieden wij VSO (voorschoolse opvang) aan op onze locatie.

Kinderen kunnen dan vanaf 07.30 uur worden gebracht. Onze pedagogisch professionals brengen de kinderen, als de bel gaat, naar school.

De BSO begint om 14.30 uur, als school uit is.

Tussen 14.30 - 15.15 uur wordt er wat te drinken en groenten en fruit aangeboden. De kinderen mogen op hun eigen tempo wat eten en drinken.

Tussen 15.15 - 16.15 uur worden er activiteiten aangeboden. De activiteiten worden gekoppeld aan onze 6 domeinen. Kinderen hebben de vrije keuze om hieraan mee te doen, de pedagogisch professional zal het deelnemen aan activiteiten wel blijven stimuleren.

Vanaf 17.00 uur worden kinderen opgehaald.

Lees meer over de dagindeling tijdens reguliere BSO-middagen en tijdens studiedagen/vakantie in het hoofdstuk 'In een rijke uitdagende omgeving'.

Eten en drinken

Tijdens de bso zijn er groepsmomenten waarop de kinderen samen eten en drinken. We zien de eetmomenten als een belangrijke sociale activiteit en vinden sfeer en een gezellige aankleding belangrijk. De pedagogisch professionals laten kinderen kennismaken met een gevarieerd aanbod aan smaken en texturen. We vinden het belangrijk dat kinderen meegenomen worden in het gehele proces van de productie van voeding. Daarom stimuleren we het ondernemen van activiteiten die gerelateerd zijn aan voeding, zoals zelf groente en fruit kweken, samen koken en daarvoor samen boodschappen doen. Samen koken is een mooie manier om kennis te maken met andere voedingsmiddelen, andere culturen en gevarieerde maaltijden. Benieuwd naar ons voedingsbeleid? Dit ligt ter inzage op onze locatie.

De overgang van school naar bso

Elk kind beleeft de overgang van school naar bso anders. Kinderen komen met verschillende behoeften binnen. De een wil graag even rust, de ander leeft zich graag even uit. Pedagogisch professionals hebben oog voor die verschillen en weten wanneer ze een kind met rust moeten laten of juist moeten uitnodigen tot spel.

Gedurende de middag zijn er ook overgangsmomenten van het ene naar het andere onderdeel, bijvoorbeeld tussen vrij spel en een geplande activiteit. Omdat overgangen prikkelrijk kunnen zijn, laten we die momenten soepel verlopen. We hebben gezamenlijke afspraken en gebruiken soms rituelen. Pedagogisch professionals stemmen onderling de overgangen goed af.

Altijd in dialoog.

In dialoog zijn betekent dat er wederzijds contact is. Oftewel, vertaald naar de dagelijkse praktijk: dat er interactie is tussen pedagogisch professionals en kinderen – en tussen kinderen en volwassenen onderling. De pedagogische wetenschappen onderscheiden zes interactievaardigheden. Onze pedagogisch professionals zetten die vaardigheden dagelijks in, zodat kinderen zich veilig en op hun gemak voelen bij ons.

De zes interactievaardigheden:

- Sensitieve responsiviteit
- Respect voor autonomie
- Structuur bieden en leidinggeven
- Praten en uitleggen
- Ontwikkeling stimuleren
- Begeleiden van onderlinge interacties

Sensitieve responsiviteit

Sensitieve responsiviteit is reageren op wat kinderen willen, denken en voelen – door oog te hebben voor signalen, non-verbaal en verbaal, en door een kind aan te voelen. Het gaat over geborgenheid bieden, een vertrouwensrelatie aangaan en kinderen erbij laten horen in een positieve groeps sfeer. Voorbeelden daarvan zijn luisteren, de aai over de bol, het oogcontact, de knipoog, interesse en nieuwsgierig zijn naar het kind. Ook gaat het bij sensitieve responsiviteit over aanmoedigen en bevestigen: kinderen de mogelijkheid geven om nieuwe dingen te ontdekken. Voorbeelden daarvan zijn belangstelling tonen, betrokken zijn bij wat het kind doet, steun bieden bij moeilijke momenten en enthousiasme van het kind delen.

Respect voor autonomie

Respect voor autonomie is kinderen de ruimte geven om zelfstandig te doen wat ze zelfstandig kunnen. Respect voor autonomie is ook: kinderen de kans geven vanuit eigen interesses bezig te zijn en keuzes te maken, zelf te experimenteren en ontdekkingen te doen. Als pedagogisch professionals lokken we ideeën en initiatieven uit, betrekken we kinderen bij het bepalen van regels en afspraken, en hebben we reële verwachtingen. Kinderen voelen het wanneer ze serieus worden genomen. Dan ontwikkelen ze eigenwaarde en kunnen ze zich betrokken voelen bij de groep, het spel en de activiteiten.

Structuur bieden en leidinggeven

Door structuur te bieden, orden je de wereld om kinderen heen. Alle kinderen hebben daar behoefte aan. Structuur geeft ze het houvast dat ze nodig hebben om zelfstandig aan de slag gaan. Voorbeelden daarvan zijn een overzichtelijke speelleeromgeving, een begrijpelijke dagindeling, een beperkt aantal consequente en duidelijke regels die uitgelegd worden aan kinderen, voorspelbaar en duidelijk gedrag van pedagogisch professionals. Structuur bieden en leidinggeven lijkt het tegenovergestelde van respect voor autonomie, maar ze vullen elkaar aan als ze in evenwicht zijn. Voor elke (leeftijds)groep en voor elk kind ligt dat evenwicht weer anders.

Kinderen zijn volop in ontwikkeling. Op jonge leeftijd zijn ze nog aan het ontdekken wat het effect is van hun gedrag, wat wel en niet werkt, en wat sociaal geaccepteerd is. In de belangrijke fase spelen pedagogisch professionals een cruciale rol. We begeleiden kinderen in hun groei en helpen hun begrijpen hoe ze met zichzelf, anderen en hun omgeving kunnen omgaan.

Voor kinderen is het essentieel dat ze zich geaccepteerd voelen zoals ze zijn – met al hun emoties, gedachten en gedragingen. Dit geldt ook op momenten dat ze boos zijn, druk gedrag vertonen of zich juist terugtrekken. We benaderen elk kind met de overtuiging dat er altijd een bedoeling achter hun gedrag zit. Ook als dat gerag op het eerste gezicht niet effectief of gewenst lijkt, proberen we te begrijpen wat het kind ons wil vertellen.

Ongewenst gedrag kan vele oorzaken hebben. Soms weet een kind simpelweg niet dat iets niet mag. In andere gevallen is het kind van slag door een gebeurtenis, heeft het meer uitdaging nodig, of is het temperamentvol van aard. Ook kan het gedrag passen bij een bepaalde ontwikkelingsfase. In dat geval zien we het als een noodzakelijke stap in het proces waarin het kind leert omgaan met algemeen aanvaarde waarden en normen.

Om kinderen hierin op een zorgvuldige en consistente manier te begeleiden, hebben we afspraken vastgelegd in het protocol *'Grensoverschrijdend gedrag vanuit kinderen'*. Dit protocol beschrijft hoe wij als team omgaan met gedrag dat de grenzen van anderen of henzelf overschrijdt, en hoe we kinderen helpen om hiervan te leren. Het protocol ligt er inzage op onze vestiging en is voor iedereen toegankelijk.

Praten en uitleggen

Bij deze interactievaardigheid gaat het om hoe we aansluiten bij de leeftijd, het ontwikkelingsniveau en de behoefte van kinderen. We geven uitleg in een rustig tempo met een logische opbouw, zodat kinderen de uitleg goed begrijpen.

Praten en uitleggen gaat ook om overleg met de kinderen: op de bso mogen ze al veel meebepalen. We voeren allerlei gesprekken met de kinderen. Kleuters komen bij ons met hun waarom-vragen, feitelijke vragen of filosofische vragen. We genieten van de uitwisseling en van het samen zoeken naar antwoorden. Zesjarige kinderen vertellen al volop en geven hun mening. Oudere kinderen kunnen zich steeds beter concentreren op een onderwerp. Ook hanteren ze de gespreksregels vaak al goed. Ze gaan bijvoorbeeld goed om met beurtwisseling, luisteren, vertellen en focussen.

De onderlinge omgang is gebaseerd op plezier, aandacht, oprechte interesse, begrip, respect en duidelijkheid. We creëren een positieve communicatieve sfeer door regelmatige beurtwisselingen – zowel een-op-een als in groepssituaties. Soms bouwen we gesprekken uit om het denkvermogen van kinderen te prikkelen. In een groepssituatie proberen we iedereen te betrekken bij wat er gebeurt. We letten erop dat alle kinderen aan het woord kunnen komen. Nederlands is de voertaal, maar in sommige werksituaties kan een pedagogisch professional een andere taal gebruiken in het belang van het kind. Soms gebruiken we gebaren, mimiek of beeldmateriaal.

Ontwikkeling stimuleren

De interactievaardigheid 'Ontwikkeling stimuleren' zetten we in tijdens allerlei situaties en activiteiten. Bij de bso zijn kinderen in hun vrije tijd. We bieden kinderen een ontspannen, veelzijdige en uitnodigende opvang. Ze ontwikkelen zich via muziek en toneel, beeldende expressie, boeken en films, techniek en ruimtelijk inzicht, de natuur, sport en bewegen, digitale ervaringen en soms ook huiswerk van school. Bij de bso doen ze in alle ontwikkelingsgebieden ervaringen op, passend bij hun eigen tempo, interesses en mogelijkheden. Dat gaat op een ontspannen manier.

Kinderen zijn van zichzelf nieuwsgierige ontdekkers en onderzoekers, en wij begeleiden ze op hun ontdekkingstocht. We kennen de kinderen en hun interesses en mogelijkheden. Daardoor zien we in allerlei spelsituaties en activiteiten kansen voor begeleiding. Per situatie kiezen we wat we doen: intenties en plannen van kinderen verwoorden of helpen uitvoeren, samen nadenken over nieuwe materialen of nieuwe ideeën bij een vertrouwd spel, open vragen stellen, samen oplossingen zoeken, indrukken verwerken, kinderen bij elkaar betrekken, meespelen, om voorbeelden vragen, voorbeelden geven, instructie geven en nog veel meer. We helpen kinderen ook als ze iets nog niet helemaal alleen kunnen of durven. Kortom: we stimuleren de ontwikkeling op alle mogelijke manieren.

Begeleiden van onderlinge interacties

Met deze interactievaardigheid sluiten we het hoofdstuk af. Als pedagogisch professionals begeleiden we de onderlinge interacties van kinderen en het groepsproces. Dat doen we met begrip, respect, interesse en duidelijkheid. Kinderen leren volop van elkaar, ze vullen elkaar aan en ze hebben plezier in samenzijn en erbij horen. We zetten ons in voor een groepsfeer waarbij ieder kind zichzelf kan zijn en mee kan doen. We praten over diverse onderwerpen en we zijn nieuwsgierig naar verschillende ideeën en meningen. Verder creëren we gezamenlijkheid door bijvoorbeeld feestjes te vieren, rituelen uit te voeren, (groeps)herinneringen te koesteren met foto's en verhalen, vriendschappen te zien en te waarderen. Zelf laten we goed voorbeeldgedrag zien. Waar het kan, laten we kinderen meedenken en beslissen. Door kinderen vaak te laten werken in kleine groepen (bijvoorbeeld bij activiteiten, eten en drinken), geven we kinderen de kans om elkaar goed te leren kennen.

Overige pedagogische kwaliteitseisen.

In dit hoofdstuk: extra aspecten van het pedagogisch beleid, conform de eisen in de Wet Kinderopvang.

Extra opvang afnemen

Ouders hebben bij ons de mogelijkheid voor het afnemen van extra opvang.

Kinderen komen meestal op vaste dagen naar de BSO. Dat is belangrijk voor de stabiliteit van de groepen, het veilige en vertrouwde gevoel van de kinderen en daarmee de pedagogische kwaliteit. Soms kan het voorkomen dat ouders extra opvang nodig hebben.

Het toekennen van extra opvang is afhankelijk van hoeveel plaats er is op de groep. Extra opvang vraagt een ouder aan via het ouderportaal.

Inzet pedagogisch beleidsmedewerker/coach

Volgens de Wet Kinderopvang moet er per locatie vijftig uur per jaar beschikbaar zijn voor pedagogisch beleid en tien uur per fte voor coaching. De pedagogisch beleidsuren zijn bestemd voor de totstandkoming en uitvoering van

beleidsvoornemens (zie pedagogische kwaliteit, onze focus voor dit jaar). De coachinguren worden ingezet om pedagogisch professionals te coachen bij hun werkzaamheden.

Bovenstaande uren hebben we als volgt verdeeld, waarbij alle medewerkers (inclusief flexmedewerkers en invallers) minimaal eenmaal per jaar coaching ontvangen. De uren zijn vastgesteld op peildatum 1 januari.

Vormgeving pedagogische beleidsvoornemens	Locatiemanager <ul style="list-style-type: none">- Schrijven pedagogisch werkplan.- Bespreken pedagogisch werkplan (met het team/LOC)- Doelen afstemmen met pedagogisch coach.- Ontwikkelen en implementeren van hulpmiddelen.- Overleg met samenwerkingspartners over doorgaande lijn.- Overleg met het consultatiebureau inzake zorg en ontwikkelingsvragen.
Vormgeving coaching van medewerkers	Pedagogisch coach 213 uur op jaarbasis voor coaching; <ul style="list-style-type: none">- Coachen on the job pedagogische ontwikkeling.- Bewaking van de kwaliteit van het pedagogisch klimaat- Begeleiding en meedenken met medewerkers in werkoverleg en teamvergadering.

Coaches verdelen hun uren over bijvoorbeeld werkoverleg, kind-besprekingen, inspiratiebijeenkomsten, samen formuleren van pedagogische doelen, evaluatie van pedagogische doelen en coaching on the job met teams. Coaches en managers streven gezamenlijk naar een zo efficiënt mogelijke inzet.

Bijlage 1.

De ontwikkelingsgebieden op een rij

De ontwikkelgebieden binnen ons pedagogisch kompas

Binnen onze opvang staan acht ontwikkelingsgebieden centraal. Kinderen ervaren deze gebieden in samenhang, waarbij elk gebied afzonderlijk te onderscheiden is, maar tegelijkertijd beïnvloed wordt door de andere, en zelf ook weer invloed uitoefent op de andere. De onderlinge wisselwerking zorgt voor een rijke evenwichtige ontwikkeling.

Met de vier pijlers van het pedagogisch kompas laten wij de kinderen de verschillende ontwikkelingsgebieden ervaren.

1. De sociaal-emotionele ontwikkeling.

De emotionele ontwikkeling van kinderen begint bij het ervaren van veiligheid en welbevinden. Vanuit deze basis ontwikkelen zij vertrouwen in zichzelf en in anderen. Vertrouwen in zichzelf stimuleert nieuwsgierigheid en de wil om te ontdekken en te onderzoeken. Vertrouwen in de ander zorgt ervoor dat kinderen durven te leunen op anderen wanneer dat nodig is en troost en aanmoediging kunnen ontvangen.

De sociale ontwikkeling begint met samenzijn en samen spelen – van naast elkaar spelen, naar met elkaar spelen, tot daadwerkelijk samenwerken binnen het spel. Ze overleggen, geven elkaar de ruimte (beurtwisseling) en vullen elkaar aan. Ze oefenen met het opstellen van gezamenlijke regels, het nakomen van afspraken en het oplossen van conflicten. Tijdens deze interacties ervaren ze verschillende emoties. Hoe voelt het als iets lukt? Hoe is het om te winnen? Maar ook: hoe ga je om met teleurstelling of verlies? Wat doe je als een ander verdrietig of boos is? En hoe kun je daarmee omgaan? Vanuit vertrouwen ontwikkelen zij veerkracht, leren ze omgaan met zichzelf en met anderen en geven ze verder vorm aan hun identiteit.

2. De motorische ontwikkeling

Bij de motorische ontwikkeling gaat het over de grote en de kleine motoriek. Het is het proces waarin kinderen hun lichaam leren coördineren en beheersen, van grote bewegingen tot kleine, precieze handelingen. De grote motoriek ontwikkelt zich van het pakken van je voetje, naar omrollen, kruipen, staan en lopen, een bal rollen, klimmen, fietsen, dansen, voetballen, turnen en rennen. De kleine motoriek richt zich op de kleinere en meer precieze bewegingen. Kinderen oefenen met strepen zetten met een kwast, een autootje laten rijden, een trein aan elkaar koppelen, bouwen met fijne materialen,

schrijven, fluiten, puzzelen en rijgen. En ook door ritsen en knopen sluiten, veters strikken, scheuren, knippen, vouwen en tekenen.

3. De taalontwikkeling

De taalontwikkeling begint vanaf het allereerste begin met horen, kijken, lachen en huilen, brabbelen. Vanuit deze eerste communicatie groeit de taalontwikkeling naar luisteren, praten en gesprekken voeren. Kinderen oefenen de hele dag. Leren constant nieuwe woorden. Taal gaat ook over rijmen, verhalen maken, gedichtjes bedenken, en vaardigheden als lezen, schrijven en het begrijpen van steeds ingewikkeldere en abstractere informatie.

Bij taal wordt vaak een onderscheid gemaakt tussen de passieve en actieve taalvaardigheid. Bij de passieve gaat het om het begrijpen van taal: het kunnen volgen van dialogen, opdrachten, liedjes, verhalen, toneelstukjes en filmpjes. Kinderen leren luisteren met aandacht en betekenis geven aan wat ze horen of zien. Bij actieve taalvaardigheid gaat het over de beheersing van taal als 'instrument' om iets wat je ervaart, voelt of denkt tot uitdrukking te brengen. Kinderen oefenen met zelf spreken, vragen stellen, meningen geven, verhalen vertellen en informatie delen. Ze leren hoe taal werkt, hoe zinnen zijn opgebouwd en hoe ze hun gedachten kunnen ordenen en overbrengen.

4. De rekenontwikkeling

Ook de rekenontwikkeling begint spelenderwijs. Kinderen ontdekken de wiskundige wereld om zich heen via hun lichaam en zintuigen. Van 'daar pas ik wel tussen' naar meten van de hoogte, breedte en diepte. Van rekenen houden met één eigenschap tegelijk naar rekenen houden met meer eigenschappen. Van willekeurig tellen van de getallen 1, 2, 7, 5, 10 naar het uitrekenen van $4 \times 12 = 48$. Van drie blokken op elkaar zetten naar werken vanuit een bouwtekening tot er een kasteel staat. Van verschil voelen tussen zacht, hard, nat, droog, licht en zwaar naar onderscheid maken tussen kleuren, vormen, structuren,

hoeveelheden, etc.

Rekenen is veelzijdig. Het gaat over sorteren en ordenen (zacht-hard, dik-dun, rood-groen, ruw-zacht etc.) patronen zien en maken (kralenketting, mozaïek), spelen met getallen, ruimte ervaren en ermee bouwen of tekenen, wegen, meten en vergelijken. En het besef van tijd (dagen, weken, seconden, snel-langzaam) en ritme (melodische en ritmische muziek).

5. De creatieve en expressieve ontwikkeling

Deze ontwikkeling begint bij de zintuigen, het waarnemen van smaken, geluiden, muziek, beelden en bewegingen, het voelen van diverse soorten materialen. Kinderen luisteren, kijken en ervaren, en zetten deze indrukken om in eigen expressies. Bij de creatieve en expressieve ontwikkeling ontdekken kinderen hoe ze hun gevoelens, gedachten, ideeën en ervaringen kunnen verbeelden of verklanken. De creatieve en expressieve ontwikkeling is heel gevarieerd: zingen, muziek, bewegen of dansen, tekenen, schilderen, kleien, grafische vormgeving. En ook over het bedenken van creatieve oplossingen, nieuwe verbanden

zien, risico's inschatten en fouten te zien als leermogelijkheid. Kinderen experimenteren met klanken, kleuren, ritmes, melodieën, bewegingen, ideeën en leren hoe ze met kleur, lijn, vorm, structuur en ruimte iets kunnen uitdrukken.

6. De morele ontwikkeling

Deze ontwikkeling begint bij het voelen dat je erbij hoort en dat je wordt geliefd en gewaardeerd om wie je bent. Vanuit deze veiligheid en verbondenheid ontwikkelen kinderen een gevoel voor goed en kwaad, en leren ze nadenken over wat mag en niet mag – en waarom. Ze ontdekken dat hun gedrag invloed heeft op anderen. Ze leren verschillen tussen mensen herkennen en respecteren. Als ik mag zijn wie ik ben, mag jij zijn wie jij bent. Stap voor stap ontwikkelt zich het vermogen om zich te verplaatsen in de gevoelens, gedachten en situaties van anderen. Kinderen leren empathie te tonen en verbondenheid te

ervaren én te bieden. Kinderen gaan sociale regels en normen begrijpen, zoals eerlijkheid, rechtvaardigheid, verantwoordelijkheid en zorg voor elkaar. Ze oefenen met morele keuzes, conflicten oplossen, en rekening houden met anderen. Ze merken dat democratisch samenleven vraagt om wederzijds respect en samenwerking. Daarbij ontwikkelen kinderen ideeën over hoe ze naar de wereld en mensen kijken, met wie ze zich identificeren en wat het betekent om een 'goed' mens te zijn.

7. De cognitieve ontwikkeling

Deze ontwikkeling begint bij doen, ervaren en ontdekken. Kinderen leren door zelfstandig en samen met anderen te handelen, te onderzoeken en oplossingen te bedenken, met alles wat ze in hun omgeving tegenkomen. Dit begint bij baby's willekeurig. Gaandeweg (met de kennis en ervaringen die een kind steeds opdoet) wordt dit meer doel- en uiteindelijk resultaatgericht. De nieuwe kennis en vaardigheden worden door jonge kinderen vooral nog vanuit eigen perspectief ervaren. Als kinderen ouder worden breiden de manieren van ontwikkelen en leren zich uit. Hun toenemend denkvermogen zorgt ervoor dat

ze niet alles meer hoeven uit te vinden door het zelf te doen. Het denken wordt door de jaren heen steeds logischer en er worden meer verbanden gelegd. Kinderen zoeken steeds meer gericht naar bepaalde kennis en vaardigheden. Daarbij zijn ze steeds beter in staat om zaken vanuit verschillende perspectieven te bekijken.

Ze ontwikkelen steeds meer concrete kennis over mensen, dieren, natuur en techniek, en maken geleidelijk de stap naar het begrijpen van abstracte begrippen en filosofische vragen. Ze raken vertrouwd met de fysische wereld – van een zandkorrel tot een sterrenstelsel – en leren hoe voorwerpen zich gedragen in verschillende situaties. Bijvoorbeeld: wat gebeurt er als je water op papier giet, of hoe een bal zal rollen afhankelijk van de ondergrond en kracht. Kinderen leren ook de effecten van hun handelingen voorspellen. Ze ontdekken hoe dingen werken, hoe ze iets kunnen maken of veranderen,

en hoe ze informatie kunnen gebruiken om tot nieuwe inzichten te komen. In deze ontwikkeling speelt ook technologie en digitalisering een steeds grotere rol. Kinderen raken vertrouwd met technische en digitale middelen en toepassingen.

8. Zelfsturing en ondernemingszin

Ook deze ontwikkeling begint bij het willekeurig exploreren van de omgeving. Kinderen proberen uit, ontdekken en ervaren. Gaandeweg leren ze bewust keuzes te maken in hun spel en activiteiten: ze weten wat ze willen, nemen initiatief en zetten stappen om hun doelen te bereiken. Ze ontwikkelen wilskracht en leren doelen stellen, keuzes maken en gericht handelen. Ze bedenken scenario's voor acties, kunnen afstand nemen van een situatie en reflecteren op hun ervaringen. Zo leren van wat goed ging én van wat beter kan. Kinderen leren omgaan met moeilijkheden en obstakels. Ze ontwikkelen doorzettingsvermogen, flexibiliteit en het vermogen om problemen op te lossen. Ze ontdekken dat fouten maken erbij hoort en dat je met creativiteit en doorzettingsvermogen nieuwe oplossingen kunt vinden.

Bijlage 2.

Activiteiten domeinen

Binnen Wij Zijn JONG werken we met verschillende domeinen om ervoor te zorgen dat er een gevarieerd en afwisselen activiteiten aanbod is. Een kind ontwikkelt zich op diverse gebieden. Door het gebruik van verschillende domeinen kunnen wij activiteiten aanbieden die alle ontwikkelgebieden van kinderen aanraken. Hierdoor kunnen wij de ontwikkeling van kinderen optimaal stimuleren. Dit doen we samen, in een rijke en uitdagende omgeving, met ruimte voor eigen initiatief en altijd in dialoog. Daarnaast verhogen activiteiten de betrokkenheid en het welbevinden van kinderen. Om een gevarieerd keuze-aanbod te organiseren voor kinderen, maken we gebruik van zes domeinen.

Beleef

Buitenspelen is voor kinderen een kans om de omgeving te verkennen en avonturen te beleven. Het kind kan zijn fysieke grenzen testen, zich uiten, zijn zelfvertrouwen opbouwen en in de natuur spelen. Als kinderen buiten zijn, hebben ze meer ruimte en vrijheid voor grotere bewegingen zoals rennen, springen en gooien. Dergelijke lichamelijke activiteiten zijn goed voor de gezondheid, conditie en lichamelijke ontwikkeling van kinderen.

Beweeg

Voldoende bewegen is essentieel voor een gezond leven. Plezier beleven aan bewegen is het allerbelangrijkste voor het jonge kind. We proberen dit zo laagdrempelig mogelijk aan te bieden in ons dagelijkse programma. Regelmatig bewegen is namelijk belangrijk voor de gezondheid en goede ontwikkeling van kinderen.

Ontmoet

Wie ben jij? Wat kan ik van jou leren? Wij stimuleren kinderen om anderen te ontmoeten. Zich met hen te verbinden, krachten te bundelen; binnen en buiten hun groep. Want door andere mensen te ontmoeten en samen te vieren, ontdek je beter wie je zelf bent en wat jouw plekje op de wereld is. Zo kun je in de toekomst met zelfvertrouwen de keuzes maken die horen bij het leven.

Click

De ontwikkeling op het digitale vlak gaat enorm snel en overal kom je in aanraking met media. Door samen digitale spellen te spelen, ontwikkelen kinderen hun sociale en communicatievaardigheden. Ze leren samenwerken, kritisch denken en problemen oplossen.

Experimenteer

Spelenderwijs ontdekken kinderen hun technische vaardigheden. We stimuleren en moedigen de onderzoekende en ontwerpende houding van kinderen aan. Kinderen gaan zo creatief denken en innoveren, vernieuwende oplossingen verzinnen, kansen zien en originele ideeën bedenken.

Maak

Kunst, theater en muziek zijn creatieve uitdrukkingen van ervaringen, emoties en andere kwaliteiten. Via dit domein laten we kinderen kennismaken met deze verschillende disciplines. Dit draagt bij aan de ontwikkeling van creativiteit en expressie bij kinderen.

Bijlage 3.

Overzicht formulieren pedagogisch werkplan

De ingevulde formulieren uit deze bijlage zijn een integraal onderdeel van dit pedagogisch werkplan.

- Formulier overzicht beroepskrachten in opleiding, stagiairs en vrijwilligers
- Formulier akkoordverklaring opvang in een 2e basisgroep in de buitenschoolse opvang
- Formulier Mentorschap (of digitaal via Konnect)
- Formulier beschrijving rollen pedagogisch beleidsadviseur, beleidsmedewerker en pedagogisch coach
- Formulier overzicht jaarlijkse coaching en opleiding
- Formulier adviesaanvraag OC pedagogisch werkplan
- Jaarkalender P&K vestigingen

Bijlage 4.

Begrippenlijst

Bso

Buitenschoolse opvang. Zowel de voorschoolse opvang als de naschoolse opvang.

LRK-nummer

Unieke registratienummer voor iedere kinderopvanglocatie. Dit nummer is opgenomen in het Landelijke Register Kinderopvang.

Beroepskracht-kindratio (BKR)

De verhouding tussen het aantal beroepskrachten en het aantal kinderen in de locatie.

Bijlage 5.

Gebruikte literatuur

Boonstra, M. & IJ. Jepma (2016). *Lerenderwijs. Samenwerken aan pedagogische kwaliteit in de kinderopvang*, Springer Media B.V.

Fukkink, R., redactie (2017). *Pedagogisch curriculum voor het jonge kind in de kinderopvang*. BKK. Bohn Stafleu van Loghum, Houten.

GGD GHOR Nederland & Nederlands Jeugdinstituut (NJI), *Veldinstrument observatie pedagogische praktijk kindercentra en peuterspeelzalen december*, 2014 Utrecht.

Hoex, J., (2010). *Een solide basis voor positief jeugdbeleid*. Nederlands Jeugdinstituut.

ISSA, VBJK, Mutant (2016) *Europees kader voor kwaliteit (*Nederlandse samenvatting)* - European Quality Framework ECEC/ EQF.

Keulen, van, A., Leseman, P., Wanningen, K. & Kool, C. (2015). *Kwaliteitskader voor educatie van het jonge kind*. Nuvoorlater.nl

Keulen, A. van & E. Singer (2012), *Samen verschillend. Pedagogisch kader diversiteit in kindercentra 0-13 jaar*. Reed Business, Amsterdam.

Laevers, F., Silkens, K., & Declercq, B. (2020). *Ervaringsgericht werken in de voorschoolse kinderopvang*. Lannoo.

Laevers, F., Buyse, E., Daems, M. Declercq, B. (2016). *Welbevinden en Betrokkenheid als toetsstenen voor kwaliteit in de kinderopvang* (Uitgave kennisdossier kinderopvang BKK). Utrecht: BKK.

Landelijk Pedagogenplatform Kindercentra (2017). *Bouwstenen voor een pedagogisch kwaliteitskader Kinderopvang*.

Leseman, P., Veen, A. redactie (2016). *Ontwikkeling van kinderen en relatie met kwaliteit voorschoolse instellingen. Resultaten uit het pre-COOL cohortonderzoek*. Kohnstamm Instituut.

Nederlands Consortium Kinderopvang Onderzoek. (2009). *De NCKO kwaliteitsmonitor*. SWP.

Nederlands Consortium Kinderopvang Onderzoek. (2012). *De kwaliteitsmonitor BSO*. SWP Amsterdam.

Riksen -Walraven, M. (2000). *Tijd voor kwaliteit in de kinderopvang*. Vossiuspers AUP, Amsterdam.

Schreuder, L., M. Boogaard, R. Fukkink & J. Hoex (2011), *Pedagogisch kader kindercentra 4-13 jaar*. Reed Business, Amsterdam.

Singer, E., & De Haan, D. (2021)). *Speels, liefdevol en vakkundig*. SWP.

Singer, E. & L. Kleerekoper (2009), *Pedagogisch kader kindercentra 0-4 jaar*. Elsevier gezondheidszorg, Maarssen.

Singer, E., Van Keulen, A., Saiz, A. B., & Roetman, A. (2012). *Samen verschillend*. Reed Business Education.

Strik, A., Schoemaker, J., (2018) *Interactievaardigheden. Een kindvolgende benadering*. Bon Stafleu van Loghum, Houten.

